# GAZETA
## Wielkiego Xięstwa
# POZNAŃSKIEGO.

Nakładem Drukarni Nadwornéj *W. Dekera i Spółki.* — Redaktor: *A. Wannowski.*

№ 244. — W Czwartek dnia 18. Października 1832.


## Wiadomości krajowe.

Z Berlina, dnia 14. Października.

Przybył tu: Królewsko-Niderlandzki goniec gabinetowy, Ginot, z Hagi.

Wyjechali: JW. Generał-Porucznik, Szef żandarmeryi i Komendant Berlina, Tippelskirch, do Pomeranii; i

Szambelan i Radzca legacyi, Hr. Dönhoff, gońcem przez Hagę do Londynu.

## Wiadomości zagraniczne.

*Niemcy.*

Z Darmsztatu, d. 4. Października.

Z przyczyny wieczoru, danego dn. 18. m. z. na cześć odjeżdżającego Professora Rotteck w sali tutejszego hotelu „Dworu“ nastąpiło za rozkazem Ministeryum spraw wewnętrznych i policyi śledztwo ścisłe. Kilku urzędnikow co nieprzyzwoite wnieśli toasty, już zapozwano do indagacyi sądowéj.

*Austrya.*

Z Tryestu, dnia 21. Września.

Nazwiska członków deputacyi greckiéj, przybyłéj na fregacie angielskiéj, są następujące: Admirał Miaulis, członek zgromadzenia narodowego z wysp; Generał Koliopulos, członek zgromadzenia narodowego i rządu z Peloponezu; i Generał K. Bozaris, podobnież członek zgromadzenia narodowego z Rumelii.

Kongres narodowy grecki wydał d. 1. Sierpnia odezwę, oznajmującą główniejsze przedmioty prac swoich.

*Włochy.*

Z Rzymu, dnia 22. Września.

(List wyjęty z gazety Powsz.) Głęboka cisza polityczna, panująca już od kilku tygodni w państwie Kościelném, przerwała naturalnie udzielenia moje listowne; teraz zjawiska niektóre zwiastują niejakiś ruch w stósunkach politycznych, a tak i ja więc kreślę kilka słów do WPana. Sir Hamilton Seymour, Reprezentant angielski, d. 19. wrócił na miejsce posłannictwa swego do Florencyi. Dziwne zjawisko więc, zastępstwo Anglii w Rzymie ustało, chociaż (trzeba bowiem być dokładnym) Pan Aubin, attaché przy poselstwie angielskiém w Toskanie; który razem z Panem Hamiltonem tu przybył, miasta naszego jeszcze nieopuścił. Wiadomo zapewne Panu, iż już dawniéj nadeszły tu depesze z Londynu, w których gabinet tameczny na opieszałość naszę w uskutecznieniu polepszeń krajowych narzeka i do większéj nas zachęca energii. Gabinet angielski, z wypadku niezadowolony, skierował notę do reprezentantów 4 mocarstw w Rzymie przez Pa-

na Hamilton Seymour, poczém ten niebawem z stolicy naszéj wyjechał. Missya jego miała dwojakie dążenie. Przy krytycznêm położeniu, w którém się po zajęciu Ankony Austrya i Francya naprzeciw sobie znajdowały, jedném z zadań jego było pojednanie — któremu téż jak najlepiéj zadość uczynił. Drugie zadanie dotyczyło się państwa samego, aby w połączeniu z innemi reprezentantami przyrzeczone reformy do skutku przywieść. Niewiemy, czy i w jakim stopniu to się powiodło. Anglia z powodu moralnego i fizycznego położenia swego szczupły tylko bierze udział w sprawach Rzymskich — a tak rychły odjazd Ministra łatwo się da wytłómaczyć. — Sir Hamilton Seymour zostawił tu pamięć po sobie najzaszczytniejszą. Jego czynność niezmordowana, otwartość męska, umiarkowanie i talent pojednawczy zabezpieczyły mu szacunek i względy powszechne. Dniem przed wyjazdem swoim miał on posłuchanie prywatne u Ojca ś., który się z nim jak najłaskawiéj żegnał."

*Szwajcarya.*

Korresp. Norymb. donosi z Lausanne pod dn. 5. Paźdz., że Xiążę Brunświcki zaraz po przybyciu swojém do Orbe na wolność wypuszczonym i z honorami, jego randze odpowiadającemi, przyjmowanym został. Bez wątpienia odbierze wkrótce paszporta i pozyska pozwolenie jeżdżenia po Szwajcaryi, gdzie mu się podoba.

*Niderlandy.*

Z Bruxelli, dnia 7. Października.

Nowa organizacya sądownictwa powodowała Lynx do następujących rozwag: „Mamy więc nareszcie sędziów, których niewolno złożyć z urzędu! Jestto w ogólności dobrodziejstwem; lecz jestżeż tém w obecnych okolicznościach? Powątpiewamy o tém. Zresztą ta dożywotność urzędowania nieczyni na nas wrażenia głębokiego. W czasach, w których żyjemy, niema nic trwałego, owszem u nas, podobnie jak i u sąsiadów naszych w instytucyach i urzędach ciągle zachodzą odmiany. Ileż Xiążąt, zacząwszy od Karola II. aż do Ludwika XVIII. i Cesarza Napoleona, których na wieki z kraju wywołano, niewróciło do państw swoich? Ileż Królów konstytucyjnych i nieodpowiedzialnych, od Ludwika XVI. aż do Dom Pedra i Karola X., niezłożono z odziedziczonych tronów?! Ileż obywateli na wiekuiste skazanych wygnanie, (np. zabójcy Króla z r. 1793.), niedożyło końca wygnania swego? Ileż na dożywocie mianowanych urzędników, konsulów, senatorów, parów i t. d. krótką tylko grało rolę na politycznym świecie. Wiele rzeczy więc, któremi nam zagrażają na zawsze, tylko przez krótki czas nas trapić będą; boleść nasza, jeśli taką istotnie uczujemy, dostąpi kresu swego — bo tyle pewna, (aby znowu wspomnieć o sędziach dożywotnich), że, jeśli istotnie za 10 dni mają być mianowani, w najwyższym stopniu podobném jest do prawdy, że na krzesłach swoich nieumrą."

Z dnia 8. Października.

Onegdaj po południu przybył tu Lord Durham, W. Zachowawca pieczęci i nadzwyczajny Poseł angielski przy dworze Petersburskim, i zajechał do hotelu Bellevue. Natychmiast po przybyciu swojém udał się do pałacu, gdzie prywatne miał posłuchanie u Króla. Wieczorem Lord i Lady Durham zaproszeni byli do Królestwa Jchmci a jutro daléj puszczą się w podróż do Londynu.

Memorial Belge donosi, że wielu oficerów belgijskich zgromadziwszy się onegdaj, adres skierować chcieli do Króla, prosząc go o oddalenie od służby wszystkich oficerów francuzkich służących w armii belgijskiéj. Zgromadzenie to niemiało wszelako żadnego rezultatu, gdyż żaden z oficerów adresu już ułożonego podpisać niechciał.

Lynx dzisiejszy uważa dowcipnie: „Organa oppozycyi w pewnych krajach podobne są do próżnych beczek. W tenczas dopiero przestają robić wrzawę, kiedy są pełne."

*Francya.*

Z Paryża, dnia 5. Października.

Gazeta Frankf. wyraża: Granica Hiszpańska stanie się podobno wkrótce widownią ważnych nader wypadków. Powiadają, że korpus 20,000czny ma być ustawiony wzdłuż wschodnich Pireneów. Cztery pułki piechoty, 4 pułki jazdy i pułk artyleryi otrzymały rozkaz, aby wyruszyć w pole. General Harispe, któremu powierzono naczelne dowództwo nad tą armią i który dotychczas w Lacarne przebywał, otrzymał w nocy z dn. 25. na 26. m. z. rozkaz, aby się natychmiast udał do Bayonne. Wszystkie wojska, obecnie 10. i 11. dywizyon składające, zostawać będą odtąd pod wodzą tego Generała.

Stósownie do najświeższych wiadomości z Madrytu, śpiewano już tamże z powodu polepszenia się zdrowia Króla we wszystkich kościołach *Te Deum.*

Galign. Messeng. pisze z Barcelony pod d. 26. m. z.: „Wiadomości, nadeszłe tu z Madrytu i rozpostarte po całéj Katalonii o niebezpieczeństwie, w jakiém się znajduje życie Króla, sprawiły tu wielkie poruszenie. Apostoliczni tak jawnie się oświadczyli za Infantem Don Carlos, że wszyscy przeciwnego zdania będący przez to w najwyższym stopniu zostali oburzeni. Gdyby Król miał umrzeć, natenczas reakcya krwawa jest nieuchronną. Rzeczy tak są uło-

żone, że Konsul tutejszy francuzki u rządu swego kilku okrętów się domagał, aby w razie potrzeby własność Francuzów tu zamieszkałych ocalić.

Messager des Chambres donosi o zawiązaniu się w Paryżu towarzystwa w celu bronienia wolności druku. Podobne towarzystwa rozgałęzione będą i po Departamentach.

Król z prywatnéj swojéj kassy przeznaczył 60,000 franków na budowy w rozmaitych gminach, aby uboższa klassa miała zarobek w zimie.

Jeden z tutejszych dzienników pisze: W skutku zeznań pewnego urzędnika w Ministerstwie wojny, oskarzonego o intrygi karlistowskie, Sędzia instrukcyjny, Pan Fournerat, kazał aresztować 4 osoby, między któremi znajduje się znakomita dama.

*Hiszpania.*

Z Madrytu, dnia 25. Września.

Buletyny o zdrowiu Króla w gazecie nadwornéj sięgają aż do 23. m. b. Ostatnie dwa brzmią w sposób następujący: „Spokojność Króla Jmci trwa ciągle, ale niebezpieczeństwo nieminęło." — „Nienastąpiło nic w stanie zdrowia N. Pana, coby niebezpieczeństwo życia zmniejszyć albo powiększyć miało."

*Szwecya.*

Z Sztokholmu, dnia 5. Października.

Dodatek nadzwyczajny gazety Post und Inland z d. 4. zawiera wiadomość, że Major Baron Ernest Vegesack i Major Baron Gustaw Düben wczoraj zostali aresztowani i w tymże samym dniu dostawieni do inkwizycyi sądowi Królewskiemu, obżałowani o zbrodnię państwa. — Knuli oni spisek (chociaż rzecz cała jeszcze niewyjaśniona) na korzyść dawniejszego następcy tronu szwedzkiego, Gustawa.

## Rozmaite wiadomości.

Donosiliśmy już dawniéj, że ziomek nasz, Antoni Oleszczyński, wydaje w Paryżu obrazy z historyi polskiéj, pod tytułem: „Rozmaitości polskie." Zamiarem jego jest, przenosić na papier pomniki Polaków w krajach obcych będące, tudzież portrety sławnych w różnym względzie mężów. Przytaczamy mniéj znane przedmioty zbioru tego: W 3ch obrazach złożył artysta hołd damom polskim, opiekunkom nauk i sztuk pięknych. Oto ich nazwy: Beata z Kościeleckich Ostrogska, Jadwiga Bonar, Zofia Sieniawska, Agnieszka z Tęczyńskich Firlejowa, Katarzyna z Mieleckich Ostrorożyna, Barbara z Tarnowskich Zamojska, Anna Aloizya z Ostrogskich Chodkiewiczowa, Zofia z Odrowążów Kostczyna, Barbara Firlej, Anna Kiszczyna, Xiężna Radziwiłłowa, Drużbacka. Ze wspomnień historycznych znajdują się następujące: 1) Niewinność Królowéj Jadwigi i potwarz rzucona na nię przez Gniewosza, którą tenże publicznie odwołuje. 2) Władysław Herman pasuje na rycerza młodego Bolesława Krzywoustego. 3) Karzeł Krasowski i Król Francuzki Henryk III. 4) Tęczyński z kochanką swoją, Królewną Szwedzką. 5) Leszek Biały, matka jego Helena i Goworek. 6) Porwanie Sicińskiego do piekła (za wprowadzenie *liberum veto*). 7) Bitwa na Psiém Polu (*Hundsfeld*). 8) Smierć Stefana Czarnieckiego w Słobodówce. 9) Jakimowski z kochanką swoją Katarzyną (którą z niewoli tureckiéj uwolnił) w Watykanie. 10) Hołd Alberta Xięcia Brandeburgskiego, składany Zygmuntowi Augustowi. 11) Śmierć Trepki (Scewoli polskiego). 12) Śmierć tragiczna Dymitra Wiśniowieckiego (zrzucony z wieży Stambułu przez Turków, uwiązł na haku i męczył się dni kilka). 13) Męstwo Chrzanowskiéj w Trembowli. 14) Uczta dana pięciu Monarchom przez mieszczanina krakowskiego Wierzynka. 15) Zamojski pod Byczyną. 16) Stefan Batory i Posłowie hiszpańscy. 17) Przemysław i Ludgarda. 18) Śmierć Konona, ostatniego z Jadźwingów. Nagrobki: Jana Kazimierza w kościele St. Germain w Paryżu; Króla Stanisława Leszczyńskiego i małżonki jego z domu Opalińskiéj w Nancy. W obrazach są następujący mężowie: 1) Wojownicy: Gen. Karol Kniaziewicz, Kościuszko, Gen. J. H. Dąbrowski, Xiążę Józef Poniatowski, Kazimierz Pułaski, Lisowski, wódz Lisowczyków, Lew Sapieha, Karol Chodkiewicz, Stanisław Żółkiewski, Stefan Czarniecki, Stanisław Koniecpolski, Bogdan Chmielnicki, Jerzy Lubomirski, Kazanowski, Żelisław, Krzysztof Arciszewski, wielkorządzca Brazylii, tudzież założyciel twierdz Rio-Janeiro, Bahii i Fernambuko, Gliński, Antoni Madaliński, Michał Sokolnicki, Włodzimierz Potocki, Jan Skrzynecki. 2) Obywatele: Szamotulski, Piotr Bieliński, Stanisław Nałęcz Małachowski, Jan Kiliński, Tadeusz Reyten, Wacław Rzewuski, Józef Kimbar, Jerzy Ossoliński, Xiężna Izabella Czartoryska, Xiążę Adam Czartoryski. 3) Uczeni i znakomici artyści: Lexicki, malarz, Bernardyn z Krakowa; Andrzéj i Jan Śniadeccy; Tadeusz Czacki; Leopolita (Lwowczyk); Szymon Czechowicz, malarz; Treter; Alexander Żółkowski; Brandt, muzyk; Jul. Urs. Niemcewicz; Łukasz Opaliński; Bobowski, (Hali beig); Abraham Stern; Menińki; Igń. Krasicki; Stanisław Stasic; Jan Ko-

chanowski w Czarnym Lesie; Niegoszewski, sławny improwizator w Wenecyi roku 1584. Jeden obraz poświęcony jest obcym śpiewakom, zamieszkałym w dawnéj Polsce; ich nazwy: Fink, Klaban, Diomenes Caton, Antoni Fulvio, Jakób Niderland. Ogółowy tytuł dzieła: Rozmaitości polskie (*Variétés Polonaises*) *contenent une collection des tableaux tirés des sujets les plus mémorables des annales nationales, et des portraits des hommes les plus distingués dans la guerre, dans la vie civique, en littérature, sciences et beaux arts.*

(Z Rozm. Lwowsk.)

*Nowe dzieła polskie.* — W drukarni Piotra Pillera, we Lwowie, wyszły: 1) „Wanda Potocka, czyli: Schronienie w lasku S. Zofii“, wielkie melodrama wojenne, ze śpiewkami i tańcami. Rzecz i muzykę napisał Michał Suchorowski. (Dochód (z) dziełka, równie jak i (z) pierwszego przedstawienia dramatu, poświęcone są na wsparcie biednych sierot.) 2) „Elmira“, powieść pierwotna; przez Julią Adelę Kamińską.

W Krakowie wyszły następujące nowe dzieła: 1) „Bajki X. Łancuckiego“; 2) „Nowe wydanie kazań sejmowych Skargi.“ Nowy rocznik towarzystwa naukowego Krakowskiego znajduje się pod prassą.

W Warszawie wyszło w r. b. pisemko poezyjne, pod tytułem: Powietrze w Warnie, i różne wiersze, przez T. Łabunskiego, mag. medycyny. Autor był w ostatniéj wojnie tureckiéj i tam te poezye pisał. Za godło położył następujące cztery wiersze:

*Mężczyzna czy też kobieta*
*Czytając, gdy znajdzie błędy,*
*Niech przebaczy przez te względy,*
*Żem jest lekarz nie poeta.*

Młody, nieznany dotąd skrzypek, Włodzimierz Majeranowski, dawał w Krakowie koncert dnia 2. Września, i od nader licznego zgromadzenia mile był przyjęty.

Ulubiony romansopisarz niemiecki, Alexander Bronikowski, wydał dwa nowe romanse: *Die Frauen von Neidschütz* w 2ch tom. i *Beate* (z dawnéj kroniki bez tytułu) w 3ch tomach.

Piszą dzienniki angielskie, że sławna Hrabianka Platerówna umarła na granicy litewskiéj, żyjąc w ukryciu przebrana za wieśniaczkę.

Papuga, dziennik angielski, pisze: Wiemy rzecz jednę, o czém nikt niewie, czemu może nikt nawet nieuwierzy, co jednak zupełnie jest prawdą, a to jest, że Xiążę Tallejrand płaci za jeden trzewik — 60 gwineów. Xiążę Tallejrand ma krzywą nogę, do któréj zrobione jest osobne kopyto, a do kopyta trzewik, który jest arcydziełem w swoim rodzaju, ale téż 60 gwineów kosztuje.

## PATENT SUBHASTACYJNY.

Dobra ziemskie Sworowo z przynależącą wsią Drogi w powiecie Krobskim położone, które według taxy sądowéj na Tal. 32,433 sgr. 18 fen. 4 ocenione są, na żądanie wierzycieli z powodu długów publicznie najwięcéj dającemu sprzedane być mają, którym końcem termina licytacyjne na

dzień 16. Czerwca,
dzień 18. Września,

termin zaś peremtoryczny na

dzień 18. Grudnia r. b.

zrana o godzinie 9téj, przed Sędzią naszym Ziemiańskim Wnym Wolff w miejscu, wyznaczone zostały. Zdolność kupienia posiadających uwiadomiamy o terminach tych z nadmienieniem, iż w terminie ostatnim nieruchomość ta najwięcéj dającemu przybitą zostanie, i na późniejsze zaś podanie wzgląd mianym niebędzie, jeżeli prawne tego niebędą wymagać powody.

W przeciągu czasu aż do 4ch tygodni przed ostatnim terminem zostawia się zresztą każdemu wolność doniesienia nam o niedokładnościach, jakieby przy sporządzeniu taxy zajśdź były mogły. Taxa każdego czasu w Registraturze naszéj przejrzaną być może.

Wschowa, dnia 16. Lutego 1832.

Królewsko-Pruski Sąd Ziemiański.

## Ceny zboża na Pruską miarę i wagę w Poznaniu.

*Dnia* 17. *Października* 1832.

| | Tal. | śgr. | fen. | do | Tal. | śgr. | fen. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Pszenica . . | 1 | 17 | 6 | — | 1 | 25 | — |
| Żyto . . . | — | 27 | 6 | — | 1 | 2 | 6 |
| Jęczmień . . | — | 17 | 6 | — | — | 18 | 6 |
| Owies . . . | — | 16 | — | — | — | 17 | — |
| Tatarka . . | — | — | — | — | — | — | — |
| Groch . . . | 1 | — | — | — | 1 | 2 | 6 |
| Ziemiaki . . | — | 7 | — | — | — | 8 | — |
| Siana cetnar à 110 ff.. . | — | 15 | — | — | — | 17 | 6 |
| Słomy kopa à 1200 ff . . | 3 | 15 | — | — | 3 | 20 | — |
| Masła garniec | 1 | 10 | — | — | 1 | 15 | — |